

Jaarverslag 2016

Stichting voor de Jaarverslaggeving

en de

Raad voor de Jaarverslaggeving

INHOUD	pag.
Voorwoord van de voorzitter van de Raad voor de Jaarverslaggeving	2
1. Verslag van de Stichting voor de Jaarverslaggeving	3
2. Verslag van de Raad voor de Jaarverslaggeving	
2.1 Bundels ‘Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving’	6
2.2 RJ-Uitingen	7
2.3 Adviezen en commentaren	8
2.4 Bijeenkomsten	8
2.5 Bespreekpunten RJ-vergaderingen	9
2.6 Vaktechnische Staf	9
2.7 Internationale activiteiten	9
2.8 Andere activiteiten	10
2.9 De RJ in 2017	11
3. Financieel overzicht 2016	
3.1 Verkorte jaarrekening 2016 Stichting voor de Jaarverslaggeving	13
3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	15
3.3 Begroting 2016-2017 Stichting voor de Jaarverslaggeving	17
4. Samenstelling bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving	18
5. Samenstelling Raad voor de Jaarverslaggeving	19
6. Samenstelling vaktechnische Staf	20
7. Samenstelling RJ-werkgroepen	20
8. Contactadres	23

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

In het jaar 2016 is de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) er weer in geslaagd de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving op het gebruikelijke moment in september te publiceren. Daarmee is de vertraging die in 2015 was ontstaan als gevolg van de doorvoering van veranderingen uit hoofde van de Europese richtlijn jaarrekening weer ingelopen. Toch was ook in dit jaar geen sprake van “business as usual”.

De RJ is in 2016 druk bezig geweest met het afhandelen van een aantal projecten en heeft nog tijd moeten besteden aan de verdere aanpassing van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving naar aanleiding van de per 1 januari 2016 in werking getreden wetswijziging waarmee veranderingen uit hoofde van de Europese richtlijn jaarrekening in het Burgerlijk Wetboek zijn doorgevoerd. Daarnaast zijn belangrijke wijzigingen doorgevoerd bij bijzondere bedrijfstakken, waaronder woningcorporaties (RJ 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting) en goede doelen organisaties (RJ 650 Fondsenwervende organisaties). Ook is veel tijd besteed aan het op verzoek van het Ministerie van Economische zaken door een RJ-werkgroep uitgevoerde en door een RJ-klankbordgroep begeleidde beoordeling van de Nederlandse XBRL taxonomie (NT) voor de jaarrekening. Deze door de RJ in 2016 uitgevoerde en in de toekomst verder uit te voeren werkzaamheden zijn vastgelegd in een convenant en worden gesubsidieerd door het ministerie.

Het werk van de RJ kent drie zwaartepunten. 1) Internationaal een proactieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van standaarden voor financiële verslaggeving. Zo heeft de RJ commentaar geleverd op ontwerpstandaarden en discussiedocumenten van de International Accounting Standards Board en de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Tevens ben ik als de voorzitter van de RJ lid van de Board van EFRAG en in die hoedanigheid nauw betrokken bij het werk van EFRAG. 2) Het onderhouden en actualiseren van Nederlandse verslaggevingsstandaarden ten behoeve van transparante verslaggeving door met name niet-beursgenoteerde ondernemingen. 3) Het verder ontwikkelen en stroomlijnen van verslaggevingstandaarden voor bijzondere bedrijfstakken, waaronder een ontwerp standaard voor het door een recente wetswijziging mogelijk geworden algemeen pensioenfonds (APF).

De reductie van het aantal raadleden sinds 2015 en de NT-werkzaamheden voor EZ brengen met zich mee dat veel gevergd wordt van de 9 leden die nu de RJ vormen. Hun deskundigheid, enthousiasme en toewijding hebben er voor gezorgd dat de RJ veel werk kon verzetten. Ook de ondersteuning van de vaktechnische staf, het secretariaat, de waarnemers en de werkgroepen van de RJ hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan dit succes. Ik wil alle betrokkenen hartelijk bedanken voor hun inzet en toewijding in het afgelopen jaar.

Peter Sampers

1. VERSLAG VAN DE STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Algemeen

De Stichting voor de Jaarverslaggeving (SJ) is in 1981 opgericht. Thans participeren in de Stichting de volgende organisaties:

- de Vereniging VNO-NCW;
- de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland;
- de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV);
- het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV);
- VBA beleggingsprofessionals;
- Eumedion;
- de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

De SJ heeft als doel de kwaliteit van de externe financiële verslaggeving, in het bijzonder de jaarrekening, door rechtspersonen en andere organisaties binnen Nederland te bevorderen. Dit wordt gerealiseerd door het jaarlijks publiceren van bundels ‘Richtlijnen voor de jaarverslaggeving’ en periodieke RJ-Uitingen, alsmede door het gevraagd en ongevraagd adviseren van de overheid en andere regelgevende instanties, zoals de International Accounting Standard Board (IASB) en de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Aan deze doelstelling wordt invulling gegeven door het uitvoerend orgaan van de SJ, de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), waarop het bestuur van de SJ toezicht uitoefent.

Bijeenkomsten

In 2016 kwam het bestuur van de SJ tweemaal bijeen. Naast de interne organisatie en structuur kwamen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- de jaarrekening 2015 van de SJ en het jaarverslag 2015 van de SJ en de RJ;
- de begroting 2017 van de SJ en het werkplan 2016/2017 van de RJ;
- de participatie van de RJ in EFRAG;
- andere internationale ontwikkelingen;
- werkzaamheden van RJ werkgroep voor toetsing NT (Nederlandse Taxonomie) en afspraken met het Ministerie van Economische Zaken dienaangaande.

Voor het werk van EFRAG en de rol die de RJ daarin speelt wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

Bestuurlijke wisselingen SJ

Na vele jaren namens de VBA als lid van het bestuur van de SJ te hebben gefungeerd, is de heer J. van den Ende eind 2015 afgetreden. In de bestuursvergadering van 24 februari 2016 is in deze vacature door de VBA voorzien met de benoeming van de heer H. Sevdican. Tevens heeft de mevrouw Boonstra laten weten dat zij de FNV heeft verlaten en daarom

tevens per 1 januari 2017 het bestuur van de SJ verlaat. Door de FNV zal een opvolger worden voorgesteld die in 2017 zal worden benoemd. Het bestuur van de SJ bedankt hen voor hun inbreng en zeer gewaardeerde participatie in de afgelopen jaren.

Samenstelling RJ

De RJ opereerde vanaf haar oprichting in 1981 in een tripartiet model met delegaties die representatief waren voor verschaffers, gebruikers en controleurs van financiële informatie. Het bestuur van de SJ heeft eind 2013 dat model met behulp van een onafhankelijke externe adviseur geëvalueerd. Mede naar aanleiding hiervan heeft het bestuur van de SJ in 2014 besloten de samenstelling en besluitvorming van de RJ aan te passen om de RJ daarmee slagvaardiger te kunnen laten opereren. Dit heeft geleid tot statutenwijziging van de SJ die in december 2014 is geëffectueerd. Op basis van de gewijzigde statuten heeft de SJ met ingang van januari 2015 een negental leden van de RJ benoemd, waarmee er vanaf die datum een vernieuwde RJ is geïnstalleerd. De omvang van de RJ, inclusief voorzitter, is hiermee teruggebracht van dertien naar tien zetels. Alle leden en de voorzitter hebben stemrecht en besluiten worden met een gekwalificeerde meerderheid genomen wanneer consensus besluitvorming niet mogelijk zou blijken. In 2015 en 2016 is door de raadsleden over alle besluiten consensus bereikt, zodat nog geen formele stemming heeft hoeven plaatsvinden. De benoeming van de leden van de RJ heeft plaatsgevonden door de SJ op voordracht van een benoemingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van de in het SJ bestuur participerende categorieën van organisaties (te weten: de heren drs. R. Abma, Eumedion, drs. M.W. Noordzij, VNO-NCW en drs. B.J.G. Wammes, NBA) aangevuld met de RJ-voorzitter (de heer Prof. dr. P.A.M. Sampers). In 2015 heeft de benoemingscommissie de voorgedragen kandidaten beoordeeld op basis van een door het SJ-bestuur vastgestelde profielschets. In verband met het tussentijds aftreden van een raadslid (prof. mr. H. Willems) is een opvolgend raadslid benoemd (T. Notenboom RA RV). Met deze benoemingen was de samenstelling van de RJ per december 2016 als volgt:

- De heer J. Bakker RA RB
- De heer drs. P.A.M. Bos
- De heer drs. D. Manschot RA
- Mevrouw drs. E.A. Marseille RA
- De heer drs. H.F.H. van de Meerendonk RA
- De heer drs. G.M. van Santen RA
- De heer prof. dr. P.A.M. Sampers RA (voorzitter)
- De heer R.A.H. Smittenberg
- De heer T. Notenboom RA RV
- De heer mr. T. van Wijngaarden

Het bestuur benadrukt dat de Stichting en haar uitvoerend orgaan, de Raad voor de Jaarverslaggeving, hun taken slechts kunnen vervullen dankzij de financiële steun van de

Sociaal Economische Raad (SER), de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants en Eumedion alsmede de steun van de accountantskantoren en van de overige in de RJ deelnemende organisaties die capaciteit en expertise beschikbaar stellen ten behoeve van het werk van de RJ. Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de voorzitter en de leden van de RJ, de waarnemers, het secretariaat, de vaktechnische Staf en de RJ-werkgroepen. Het bestuur van de SJ bedankt deze partijen en personen voor hun bijdrage.

Amsterdam, 21 februari 2017

2. VERSLAG VAN DE RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

2.1 BUNDELS 'RICHTLIJNEN VOOR DE JAARVERSLAGGEVING'

Bundel 'Richtlijnen voor grote en middelgrote rechtspersonen' (RJ-Bundel)

De RJ heeft in september 2016 een nieuwe bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen gepubliceerd. Naast de aanpassingen als gevolg van de op 1 januari 2016 in werking getreden wetwijziging zijn in deze editie 2016 de volgende Uitingen verwerkt (zie par. 2.2):

- RJ-Uiting 2016-1 en 2016-7 'Richtlijn 655 Zorginstellingen';
- RJ-Uiting 2016-2 'Aanpassing van Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen'
- RJ-Uiting 2016-3 'Overgangsregeling goodwill';
- RJ Uiting 2016-4 'Microrechtspersonen' en RJ Uiting 2016-5 'Handreikingen bij de toepassing van fiscale grondslagen door microrechtspersonen of kleine rechtspersonen';
- RJ-Uiting 2016-6 en 2016-9 'Richtlijn 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting';
- RJ-Uiting 2016-8 'Ontwerp RJ 650 Fondsenwervende organisaties en ontwerp RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties';
- RJ-Uiting 2016-10 'Richtlijn 610 Pensioenfondsen - Bestuursverslag';
- RJ-Uiting 2016-11 'Actuele kostprijs';
- RJ-Uiting 2016-12 'Aanpassingen jaareditie 2015'.

Tevens zijn alinea's met de status van ontwerp-Richtlijn omgezet in definitieve Richtlijnen:

- Richtlijn 271 Personeelsbeloningen
- Richtlijn 615 Beleggingsentiteiten

Aangepast zijn de Richtlijnen:

- Richtlijn 100 Inleiding;
- Richtlijn 212 Materiële vaste activa;
- Richtlijn 220 Voorraden;
- Richtlijn 271 Personeelsbeloningen;
- Richtlijn 400 Bestuursverslag.

Verder zijn alinea's als ontwerp-Richtlijnen opgenomen in:

- Richtlijn 110 Doelstellingen en uitgangspunten;
- Richtlijn 135 Algemene grondslagen voor de bepaling van het resultaat;

- Richtlijn 214 Financiële vaste activa;
- Richtlijn 217 Consolidatie;
- Richtlijn 272 Belastingen naar de winst;
- Richtlijn 290 Financiële instrumenten
- Richtlijn 360 Kasstroomoverzicht.

Bundel 'Richtlijnen voor kleine rechtspersonen' (Rjk-Bundel)

Eveneens heeft de RJ medio september 2016 een nieuwe jaareditie van de bundel voor kleine rechtspersonen gepubliceerd. Belangrijke aanpassing is dat deze Rjk-bundel editie 2016 tevens een apart hoofdstuk voor de verslaggeving door zogenaamde 'micro-rechtspersonen' bevat. Verder zijn in deze editie 2016 de volgende Uitingen verwerkt:

- RJ-Uiting 2016-4 'Microrechtspersonen';
- RJ-Uiting 2016-5 'Handreikingen bij de toepassing van fiscale grondslagen door microrechtspersonen of kleine rechtspersonen'
- RJ-Uiting 2016-8 'Ontwerp RJ 650 Fondsenwervende organisaties en ontwerp Rjk C2 Kleine fondsenwervende organisaties';
- RJ-Uiting 2016-11 'Actuele kostprijs';
- RJ-Uiting 2016-12 'Aanpassingen jaareditie 2015'.

Tevens zijn wijzigingen doorgevoerd in de volgende hoofdstukken:

- B2.1 Materiële vaste activa;
- B4 Voorraden.

2.2 RJ-UITINGEN

De RJ-Uitingen zijn bedoeld voor tussentijdse verduidelijking of interpretatie van bestaande Richtlijnen, dan wel voor wijziging daarvan. Hiermee speelt de RJ in op vragen over financiële verslaggeving die leven in het maatschappelijk verkeer. RJ-Uitingen worden op de website van de RJ gepubliceerd en gewoonlijk in de jaarlijkse editie van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving verwerkt. In 2016 zijn 17 RJ-Uitingen gepubliceerd, naast de 12 hierboven reeds genoemde RJ Uitingen zijn dat:

- RJ-Uiting 2016-13: 'Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties';
- RJ-Uiting 2016-14: 'Wettelijke en overige toelichtingsbepalingen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen';
- RJ-Uiting 2016-15: 'ontwerp-richtlijnen Pensioenvoorziening en oudedagsverplichting directeuren-grotoaandehouder';
- RJ-Uiting 2016-16: 'Verduidelijking stelselwijziging fouterstel';
- RJ-Uiting 2016-17: 'ontwerp-richtlijn verslaggeving algemeen pensioenfonds'.

2.3 ADVIEZEN EN COMMENTAREN

De RJ heeft in 2016 gewerkt aan een aantal adviezen en commentaren:

- Advies op verzoek van het Ministerie van Financiën aangaande Pensioen in eigen beheer;
- Brief aan Ministerie van Veiligheid en Justitie met commentaar op de consultatie van het Ontwerpbesluit bekendmaking diversiteitsbeleid en het Ontwerpbesluit bekendmaking niet-financiële informatie.
- Brief aan Ministerie van Binnenlandse Zaken inzake wijziging Wet normering topinkomens (WNT).

Verder zijn aan EFRAG en IASB commentaren verzonden over:

- Draft IFRIC Interpretation DI/2015/1 Uncertainty over income tax treatments;
- Draft IFRIC Interpretation DI/2015/2 Foreign Currency Transactions and Advance Consideration;
- IASB Exposure Draft 2015/11 Applying IFRS 9 Financial Instruments with IFRS 4 Insurance Contracts;
- IASB Exposure Draft 2015/10 Annual Improvements to IFRSs 2014-2016 Cycle;
- IASB Exposure Draft 2015/9 Transfers of Investment Property;
- IASB Exposure Draft IFRS Practice Statement: Application of Materiality to Financial Statements;
- IASB Exposure Draft ED/2016/1 "Definition of a Business and Accounting for Previously Held Interests";
- EFRAG Short Discussion Series - The Statement of Cash Flows: issues for Financial Institutions issued in July 2015.

Daarnaast heeft de RJ aan FEE commentaar verzonden over:

- EFRAG FEE Consultation document 'The Future of Corporate Reporting – creating the dynamics for change'.

Deze commentaarbrieven zijn ook gepubliceerd op de RJ-website.

2.4 BIJEENKOMSTEN 2016

Ook in 2016 heeft de RJ weer een 'outreach'-bijeenkomst georganiseerd:

- Op 20 april 2016 heeft de RJ een openbare RJ-vergadering gehouden over het FEE Consultation document 'The Future of Corporate Reporting – creating the dynamics for change'. Waarbij in aanwezigheid van de auteurs van het FEE rapport, de heren S. Enevoldsen en M. Vaessen, de daarin gedane voorstellen zijn besproken met leden van de RJ en belangstellenden.

2.5 BESPREEKPUNTEN RJ-VERGADERINGEN

In 2016 heeft de RJ twaalf keer vergaderd. In de vergaderingen zijn concepten voor de in paragraaf 2.3 genoemde adviezen en commentaren aan IASB, EFRAG, diverse ministeries en FEE besproken. Daarnaast zijn de op de RJ- en de RJk-bundel binnengekomen commentaren aan de orde geweest alsmede een aantal andere onderwerpen die betrekking hebben op de RJ bundel en RJk-bundel, waaronder:

- Aanpassing Titel 9 Boek 2 BW per 1 januari 2016;
- Richtlijn 290 Financiële instrumenten;
- Richtlijn 640 Pensioenfondsen;
- Richtlijn 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting;

Andere bespreekpunten waren onder meer:

- ontwikkelingen EU/EFRAG;
- ontwikkelingen IASB;
- ontwikkelingen rond (beoordeling) NT en wettelijke verplichtstelling elektronische deponering jaarrekening bij het handelsregister.

Verder heeft de RJ in verschillende vergaderingen/bijeenkomsten diverse leden van RJ-werkgroepen of andere gasten ontvangen.

2.6 VAKTECHNISCHE STAF

De vaktechnische Staf heeft voor de RJ (ontwerp-)Richtlijnen voorbereid en commentaren opgesteld op voorstellen van de IASB en EFRAG. De Staf bestaat momenteel uit zeven leden en een voorzitter. De Staf heeft in 2016 elf keer vergaderd. De RJ spreekt zijn grote waardering uit voor het werk van de vaktechnische Staf, die wordt ondersteund door de medewerkers van het RJ-secretariaat.

2.7 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

EFRAG kent een Consultative Forum of Standard Setters (CFSS) waarin input van Europese nationale standard setters op het gebied van financiële verslaggeving wordt verzameld en waar van gedachten wordt gewisseld over ontwikkelingen op dit gebied. Sinds de instelling door de IASB van het Accounting Standards Advisory Forum (ASAF), begin 2014, worden de CFSS bijeenkomsten ook gebruikt ter voorbereiding van de EFRAG-input in de ASAF vergaderingen. EFRAG heeft zich ten doel gesteld om de meningen van alle EU standard setters en overige belanghebbenden te verzamelen om een Europees geluid te laten horen in het ASAF overleg.

Er zijn in 2016 vier CFSS bijeenkomsten geweest, waarin is geparticipeerd door de voorzitter van de RJ en de vaktechnisch secretaris van de RJ. Daarnaast is er overleg geweest binnen de EFRAG Board, waaraan door de voorzitter van de RJ in zijn hoedanigheid als lid van de EFRAG Board is deelgenomen. Dit overleg had vooral

betrekking op het Europese goedkeuring van IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers, IFRS 16 Leases en IFRS 9 Financial Instruments. Verder waren de verschillen in invoeringsdatum van IFRS 9 en de nieuwe versie van IFRS 4 Insurance Contracts onderwerp van gesprek. De Agenda Consultation van de IASB en van EFRAG zelf en de planning van proactieve werkzaamheden van EFRAG waren ook aan de orde.

In 2014 zijn de aanbevelingen uit het Maystadt-rapport door EFRAG geïmplementeerd, hetgeen onder meer tot een gewijzigde governance heeft geleid: onderdeel daarvan zijn aangepaste (ruimere) bevoegdheden van een nieuwe Board. In 2016 is de heer J.P. Gauzès benoemd tot voorzitter van de EFRAG Board. Het Nederlandse belang bij goed financiële verslaggeving zijn voor het Bestuur van de Stichting aanleiding geweest om intensiever betrokken te willen zijn bij de besluitvorming en activiteiten van EFRAG, mede gezien het Nederlandse belang daarbij. Als gevolg daarvan draagt de SJ sinds 2014 bij aan de financiering van EFRAG en neemt de SJ deel aan de besluitvorming in de General Assembly van EFRAG. Namens de SJ heeft plv. bestuurslid drs. M.W. Noordzij zitting in deze General Assembly. RJ voorzitter Prof. dr. P. Sampers RA is lid van de Board van EFRAG. Daarnaast is voormalig RJ delegatiemedewerker G. Ewalts RA in 2014 benoemd tot lid van de EFRAG Technical Experts Group. Verder participeert RJ-lid drs. G.M. van Santen RA in de Rate Regulated Activities Working Group (RRAWG) van EFRAG. Tevens participeert RJ-lid drs. P.A.M. Bos in het user-panel van EFRAG.

De IASB houdt voor overleg met nationale standard setters jaarlijks een World Standard Setters bijeenkomst. In 2016 is deze vergadering bezocht door de voorzitter van de RJ. Daarnaast participeert de voorzitter van de RJ in de halfjaarlijkse bijeenkomsten van het International Forum of Accounting Standard Setters (IFASS).

2.8 ANDER ACTIVITEITEN

2.8.1 Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Behalve dat de AFM als waarnemer participeert in RJ vergaderingen, is er ook ten minste jaarlijks overleg met de AFM. Dat overleg betreft aspecten van jaarverslaggeving die zowel de aandacht van de AFM als de RJ hebben.

2.8.2 Platform publieke jaarverslaggeving/Overlegplatform Publieke Verantwoording

De voorzitter van de vaktechnische staf van de RJ neemt deel aan het overleg in het platform publieke jaarverslaggeving, dat eind 2014 is omgevormd tot het Overlegplatform Publieke Verantwoording (OPV). Door middel van een aantal bedrijfstakrichtlijnen is de RJ direct betrokken bij de problematiek die binnen dit platform/OPV aan de orde zou kunnen komen.

2.9 DE RJ IN 2017

De agenda van de RJ wordt, naast aandacht voor (onderhoud van) de eigen Richtlijnen, voor een flink deel bepaald door (internationale) ontwikkelingen bij de IASB en EFRAG. Om het Nederlandse gedachtegoed op het gebied van financiële verslaggeving internationaal te kunnen inbrengen levert de RJ enerzijds commentaar op voorstellen van de IASB en EFRAG en wordt anderzijds geparticipeerd in werkgroepen van IASB en EFRAG. Er vindt zowel structureel, als waar nodig op ad hoc basis, overleg plaats met EFRAG en de IASB. Voor zover voorzienbaar zijn deze activiteiten opgenomen in het jaarlijkse werkplan van de RJ. Details ervan zijn te vinden op de RJ website.

De IASB heeft de herziening van de standaard over Insurance Contracts in 2016 niet afgerond. Wel is de standaard over Leases (IFRS 16) afgerond. Tevens zijn de standaarden over Financial Instruments (IFRS 9) en Revenue from Contracts with Customers (IFRS 15) afgerond. Conform haar strategie zal de RJ zich in 2017 beraden of, en zo ja in hoeverre, bovengenoemde standaarden in de RJ-richtlijnen zullen worden overgenomen. Overigens speelt daarbij ook de implementatiedatum van deze standaarden en de goedkeuring door de EU een rol. De RJ wil binnen de kaders van vigerende EU en nationale wet- en regelgeving richtlijnen uitbrengen en onderhouden, waarbij ernaar gestreefd wordt conflicten ten aanzien van met name verantwoording, waardering en presentatie tussen IFRS en de RJ richtlijnen zoveel mogelijk te vermijden.

Daarnaast was in 2015 en 2016 de herziening van het conceptual framework een belangrijk onderdeel van de agenda van de IASB. In juli 2013 heeft de IASB een start gemaakt met deze herziening door de publicatie van een Discussion Paper. De RJ heeft hierover toen een rondetafel bijeenkomst georganiseerd en schriftelijk commentaar geleverd aan zowel EFRAG als de IASB. In 2015 heeft de IASB een Exposure Draft over het nieuwe conceptual framework uitgebracht. Ook hierover heeft de RJ een rondetafel bijeenkomst georganiseerd en schriftelijk commentaar geleverd aan zowel EFRAG als IASB. Wanneer de IASB een aangepast (en definitief) conceptual framework heeft uitgebracht zal de RJ bezien of dit nieuwe conceptual framework gevolgen moet hebben voor het RJ Stramien voor de opstelling en vormgeving van de jaarrekeningen en/of de inhoud van de Richtlijnen.

De herziening van de 4de en 7de EEG-richtlijn is in juli 2013 afgerond met de publicatie van de nieuwe EU richtlijn jaarrekening (2013/34/EU). Deze EU richtlijn jaarrekening is met ingang van 1 november 2015 verwerkt in de Nederlandse wetgeving. De RJ heeft het ministerie van Veiligheid & Justitie geadviseerd over de implementatie van deze EU richtlijn en heeft in 2016 nader beoordeeld in hoeverre deze wetswijzigingen van invloed zijn op de inhoud van de Richtlijnen, met name ook de Richtlijnen voor kleine rechtspersonen. Hetzelfde is gedaan met de vereisten en de toezichtkaders zoals die zijn opgenomen in sectorwetgeving. Tevens zal de RJ in 2017 de ontwikkelingen ten aanzien van wetgeving voor het verschaffen van niet-financiële informatie in het bestuursverslag monitoren en zal de RJ in 2017 nagaan of de in december 2016 gewijzigde Nederlandse Corporate Governance Code zal moeten leiden tot aanpassingen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

De RJ is verder voornemens om in 2017 wederom rondetafel bijeenkomsten over maatschappelijk relevante onderwerpen inzake verslaggeving te organiseren. Hierdoor

worden de contacten met diverse belanghebbenden geïntensiveerd, waarmee beoogd wordt het draagvlak voor het werk van de RJ te vergroten. Voorts draagt dit bij aan de kwaliteit van en draagvlak voor de commentaarbrieven die de RJ aan de IASB en EFRAG uitbrengt.

Verder is de RJ al jaren betrokken bij de ontwikkeling van Standard Business Reporting en de zogeheten Nederlandse Taxonomie (NT) die (voor micro- en kleine rechtspersonen) vanaf boekjaar 2016 voorgeschreven is voor het elektronisch deponeren van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel. Op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken is de RJ betrokken bij de beoordeling van de NT voor het jaarrekeningdomein. De voor het Ministerie van Economische Zaken (EZ) uit te voeren werkzaamheden zijn vastgelegd in een convenant. Hierin zijn afspraken gemaakt over de activiteiten en financiering van de ingestelde RJ-werkgroep NT ten behoeve van een jaarlijkse inhoudelijke beoordeling van de NT. Door de RJ is in 2016 aan EZ rapportage uitgebracht over bevindingen aangaande de inhoud en kwaliteit van de NT voor het jaarrekeningdomein.

De afgelopen jaren is door de RJ geïnvesteerd in de verbetering van de communicatie van haar activiteiten. De RJ zal dit nadrukkelijker en intensiever voortzetten. Zo is in overleg met de uitgever van de RJ-richtlijnen, Kluwer, een App ontwikkeld. In een betaalde (gratis voor diegenen die geabonneerd zijn op de gedrukte versie van de richtlijnen) omgeving zijn de richtlijnen daarmee op een gebruikersvriendelijke wijze elektronisch ontsloten. Tevens zal in 2017 de RJ website worden gemoderniseerd.

3. FINANCIËEL OVERZICHT 2016

3.1 VERKORTE JAARREKENING 2016 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Balans per 31 december

Activa	2016	2015	Passiva	2016	2015
	EUR	EUR		EUR	EUR
Vorderingen:			Eigen vermogen:		
-Vorderingen	344.787	181.234	- Algemene reserve	37.693	37.693
Liquide middelen	178.180	99.101	Kortlopende schulden:		
			- NBA	65.430	50.945
			- SER	52.396	36.064
			- Eumedion	7.485	1.009
			- Overige schulden	359.963	154.624
	<u>522.967</u>	<u>280.335</u>		<u>522.967</u>	<u>280.335</u>

Staat van baten en lasten

	2016	2016	2015
	Werkelijk	begroot	Werkelijk
	EUR	EUR	EUR
Baten			
Exploitatiesubsidies	246.181	420.000	347.891
Subsidie SBR / NT	317.926	130.000	-
Auteursrechtvergoedingen	351.404	260.000	315.207
Financiële baten	337	1.000	-
Totaal baten	915.848	811.000	663.098
Lasten			
Secretariaat	243.576	285.000	293.668
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf	80.724	90.000	90.000
Participatie in internationale projecten/EFRAG	59.252	67.000	63.066
Kosten SBR / NT	317.926	130.000	-
Presentiegelden	181.644	194.000	174.279
Overige lasten	32.726	45.000	42.086
Totaal lasten	915.848	811.000	663.098
Resultaat	-	-	-

Toelichting op de Balans en de Staat van baten en lasten

Algemeen

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens op geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vorderingen

De vorderingen bestaan uit (EUR):

	2016	2015
Auteursrechtvergoedingen	223.061	178.865
Overig	83.800	2.369
Vordering op EZ (NT)	37.926	-
	<u>344.787</u>	<u>181.234</u>

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit (EUR):

	2016	2015
Presentiegelden	31.990	30.305
Projectkosten (RJ staf)	87.336	86.203
Overig	70.811	38.116
Projectkosten NT	169.826	-
	<u>359.963</u>	<u>154.624</u>

Exploitatiesubsidies

Het exploitatiesaldo (zijnde het verschil tussen de baten en de lasten, exclusief de exploitatiesubsidie zelf en de mutaties in de algemene reserve) wordt voor ⁷/₁₂-deel gesubsidieerd door de SER, voor ⁴/₁₂-deel door de NBA en voor ¹/₁₂-deel door Eumedion.

Amsterdam, 21 februari 2017

3.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

3.3 BEGROTING 2017 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

In € 1.000

Begroting 2017

BATEN

Exploitatiesubsidie	393
Subsidie SBR/NT	130
Auteursrechtvergoedingen	290
Financiële baten	<u>1</u>
	<u><u>814</u></u>

LASTEN

Secretariaat	285
Projecten jaarverslaggeving	90
Kosten SBR/NT	130
Participatie internationale projecten	67
Presentiegelden	199
Overige lasten	<u>43</u>
	<u><u>814</u></u>

SALDO VAN BATEN EN LASTEN

-

4. SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Het bestuur van de SJ was op 31 december 2016 als volgt samengesteld:

drs. J. de Boer (VNO-NCW)	-	voorzitter
drs. M.W. Noordzij (VNO-NCW)	-	plv. bestuurslid
M.A. van Straalen (MKB)	-	bestuurslid
mr. M.H.P. Braakman (MKB)	-	plv. bestuurslid
mevr. dr. K. Boonstra (FNV)	-	bestuurslid
J.M.A. Ausems Msc MFC (CNV)	-	bestuurslid
drs. H. Sevdican (VBA)	-	bestuurslid
drs. R. Abma (Eumedion)	-	bestuurslid
drs. P. Jongstra RA (NBA)	-	secretaris/penningmeester
drs. B.J.G. Wammes (NBA)	-	plv. secretaris/penningmeester

5. SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

De samenstelling van de RJ in 2016 was als volgt :

Voorzitter

Prof. dr. P.A.M. Sampers RA

Leden

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *verschaffers* van informatie

mr. drs. H.F.H. van de Meerendonk RA	VNO-NCW
drs. E.A. Marseille RA	VNO-NCW
mr. T. van Wijngaarden	VNO-NCW

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *gebruikers* van informatie

R.A.H. Smittenberg	CNV/FNV
drs. P.A.M. Bos	Eumedion
T. Notenboom RA RV	VBA

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *controleurs* van informatie

drs. G.M. van Santen RA	NBA
J. Bakker RA RB	NBA
drs. D. Manschot RA	NBA

Secretariaat en overige staf

mr. C.J.A. van Geffen	vaktechnisch secretaris
mevr. M. Eggenkamp-Klingers	algemeen secretaris
S. Spruit Msc (tot mei 2016)	junior stafmedewerker
H. Chand (sinds mei 2016)	junior stafmedewerker

N. el Bouyakoubi RA	notuliste
---------------------	-----------

Waarnemers

Ministerie van Veiligheid en Justitie, Directie Wetgeving:

mevr. mr. drs. N. Hagemans
mevr. mr. L.D.V.M. Kompier

Ministerie van Financiën
mevr. drs. O.G.M. Nijenhuis

Autoriteit Financiële Markten (AFM):
drs. P.R. Blok RA

VNO-NCW
drs. M.W. Noordzij

NBA
H.W. Verhoek RA (tot september 2016)
A. Smeding (sinds september 2016)

FNV/CNV
drs. G.W.H. Ewalts RA RC (tot januari 2016)

6. SAMENSTELLING VAKTECHNISCHE STAF

De vaktechnische Staf heeft als belangrijkste taken het voorbereiden van (ontwerp-) Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en het voorbereiden van commentaren op 'Exposure Drafts' en 'Discussion Papers' van International Financial Reporting Standards (IFRS) en van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

De vaktechnische Staf bestond in 2016 uit de volgende personen:

mevr. I.G.C. de Graaf-Oudhuis RA (voorzitter)	PwC
C.J.M. Kimenai RA (vicevoorzitter)	Deloitte
mevr. drs. L.M.A. van Bolhuis-Geldof RA	Mazars
drs. H. Bijker	PwC
drs. J.B. Hesselink RA	EY
dr. B. Kamp RA	BDO
mevr. T. van de Vlekkert-Zevenbergen	KPMG
mevr. drs. C.L. Suurland RA	BakerTillyBerk

ondersteuning door RJ-secretariaat:	
mr. C.J.A. van Geffen	vaktechnisch secretaris
S. Spruit / H. Chand	junior stafmedewerker

7. SAMENSTELLING RJ-WERKGROEPEN

De onderwerpen die in de plenaire raadsvergaderingen worden behandeld, zijn voor een deel voorbereid door RJ-werkgroepen. Deze werkgroepen zijn veelal samengesteld uit leden van de RJ en andere deskundigen, afkomstig uit de kringen van verschaffers, gebruikers en controleurs van financiële informatie. De werkgroepen waren in 2016 als volgt samengesteld:

RJ-werkgroep Banken

drs. C.C.J. Segers RA (voorzitter), drs. J.A. van den Hengel RA (secretaris), drs. J.B. Hesselink RA (vaktechnische Staf), drs. R. Koekkoek RA, M.F.C. Koomen, mr. drs. J. Kool, T. van der Plas en M.L.A.F. Kroes.

RJ-werkgroep Beleggingsinstellingen

W.L.L. Paulissen RA (voorzitter), drs. J.B. Hesselink RA (vaktechnische Staf), mr. J.H.M. Janssen Daalen, drs W.H.E. van Ommeren RA MBA, J.A. Roodhorst RC en M. Stravers MSc RA.

RJ-werkgroep Jaarverslag/Corporate governance

prof. dr. H.F.D. Hassink RA (voorzitter), prof. dr. A. de Bos RA, drs. P.A.M. Bos, mr. V.J.E. Stoffels, E.P. Noorloos RA AA RO en mr. T. van Wijngaarden.

RJ-werkgroep Financiële instrumenten

drs. P.F.J. Veuger RA (voorzitter), drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. J.B. Hesselink RA (vaktechnische Staf), drs. E. Hoogcarspel RA, mr. drs. J. Kool, drs. D. Manschot RA, drs. C.M. Roozen RA, drs. H.F.H. van de Meerendonk RA, K. Roozen, R.A.H. Smittenberg en E. Spitteler RA AMCT.

RJ-werkgroep Fondsenwervende instellingen

mr. B. Westendorp (voorzitter), A.H.J. Graaman, W.A. van Ginkel RA, W. Touw RA, M. Herrmann, M. Karman RA, drs. E.A. Marseille RA, V. van Stijn RA, drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische Staf), M. Stikkelorum.

RJ-werkgroep Gezondheidszorg

dr. ir. F.F.J.M. Schaepkens EMFC RC (voorzitter), drs R. Buiteman RA, drs. J. Dijkstra RA, drs M.J. Hendriks RA, J.C.S.E. Hendrikx RA, mevr. drs. M.P. Moerkerk RA, Drs. A.J. Ruiter RA (secretaris), Drs. S. van Seggelen AA RA, drs. H.A. Snapper RA MA RC, drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische Staf), drs. P.J. Vergroesen RA, M. Vermeij-de Vries RA en drs. J.A. Walhout RA.

RJ-werkgroep Verzekeraars

A.H. Zoon RA (voorzitter), mevr. drs. A. van Dijk-Aarzen RA (secretaris tot juni), R.H.J. de Kwant (secretaris vanaf juni), drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. W. Heineken RBA, drs. H.J.H. Horsmeier AAG, dhr. A. Pouw, drs. H.F.H. van de Meerendonk RA, G.F. Sollman RA en drs. F.M. van den Wildenberg RA en drs. J.G. Kolsters RA.

RJ-werkgroep Leases

mr. drs. J.B. Backhuijs RA (voorzitter), J. Derckx, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. J.H.A. Grefen RC, mr. drs. J. Kool, dr. B. Kamp RA (vaktechnische Staf) en E.J.H. Uunk RA.

RJ-werkgroep MKB

J. Bakker RB RA (voorzitter), H.C. van den Ende AA, C. Kock AA, dr. B. Kamp RA (vaktechnische Staf).

RJ-werkgroep NT (Nederlandse Taxonomie)

D.G. van den Ende (voorzitter), mr. drs. H.M. Evink RA, C. Logtenberg, J. Nijp, drs. J.E. Schrijver-Koning RA, dr. B. Kamp RA (vaktechnische Staf), A. Sital RA, B.W. Smid MSc RA en Y. Walet

RJ-werkgroep Onderwijs

drs. H. Visser RA (voorzitter), drs. A.A.J. Vogels RA (secretaris), drs. A.J.H. van Vliet RA, I.G.C. de Graaf-Oudhuis RA (vaktechnische Staf), B.K. van Zanen, drs. P.J.J. Vos RA, drs. R. Hageman, T. Beelen, H.A.J. Kuppens, drs. N.J. van Zuylen, drs. R.M. Goedhart, M. Brandhorst RA, drs. N.D. van Schie RA (waarnemer).

RJ-werkgroep Pensioenfondsen

W. Teeuwissen RA (voorzitter), drs. E.J. Appel RA (secretaris), drs. L.M.A. van Bolhuis-Geldof RA (vaktechnische Staf), ir. drs. L.K.T. van Duijnhoven AAG, drs. M. van Luijk RA, J. Oudenes RA, O.H.E. Lahaye RA en mr. E.L. Vijverberg-Schlijper.

RJ-werkgroep Pensioenen

drs. G.M. van Santen RA (voorzitter), drs. C.A. Arnold RA, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, prof. dr. R.L. ter Hoeven RA, C.J.M. Kimenai RA (vaktechnische Staf), mr. drs. J. Kool, drs. A. Laning RA RC, drs. M.W. Lohman AAG, drs. H.F.H. van den Meerendonk RA, drs. M.W. Noordzij.

RJ-werkgroep Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting

F.A.J. van Kuijck RA RO EMIA (voorzitter), M.G. Winkelman RA (secretaris), drs. S.C.J.M. Frissen RA, drs. M.P.C. Glorie RA, drs. J.P. Haket RA, drs. J.J.M. Huibregts RA, drs. P.R.M. Minke, drs. R.H.A. van Moll RA, J.H. Oosterhoff RA, A.C. Pureveen RA, drs. P.J.M. de Schrijver RA, A. Sieverink MSRE, drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische Staf), drs. G.J. Verwoert RA, drs. W.J.C.A. Weijers RA, J.A.G. Weiman RA

8. CONTACTADRES

Raad voor de Jaarverslaggeving
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam

tel. 020 - 3010391

e-mail rj@rjnet.nl

website www.rjnet.nl